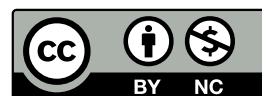

UVODNIK U PRVI BROJ

INTRODUCTION TO THE FIRST ISSUE

 Bojan Lazić, Osnovna škola Negoslavci; Osnovna škola Bršadin

lazic.bojan@skole.hr

Dragi i poštovani čitatelji prvog broja stručnog časopisa *Školski knjižničar*, neopisivo je zadovoljstvo predstaviti prvi broj časopisa koji će na jednom mjestu okupljati stručne, znanstvene i druge vrste radova koji prikazuju rad školskih knjižničara, opisuju ulogu školske knjižnice u odgojno-obrazovnom i knjižničnom sustavu Republike Hrvatske, predstavljaju školsko knjižničarstvo kao djelatnost, kako sustručnjacima tako i svima koji su u manjoj ili većoj mjeri s njom upoznati ili se žele dodatno informirati. Uredništvo ima namjeru učiniti časopis prepoznatljivim prije svega među školskim knjižničarima, ali i svima koji s njima surađuju, kao platformu za razmjenu ideja, primjera dobre prakse, raznih znanstvenih i stručnih postignuća iz odgojno-obrazovne, stručne i kulturno-javne djelatnosti školske knjižnice, ali i drugih oblika rada kojima se školski knjižničari bave ili se na izvjestan način mogu dovesti u vezu sa školskom knjižnicom.

Iako je uobičajeno da uvodnik bilo kojeg časopisa ukratko predstavi što će čitatelj moći pronaći u tekućem broju, na samim početcima *Školskog knjižničara* neophodno je čitatelje upoznati s kratkom povijesti časopisa koja je, kao i većina sličnih procesa, započela idejom razvijanom tijekom izvjesnog razdoblja i u konačnici rezultirala njezinom realizacijom. Stoga najprije slijedi povijesni pregled nastanka časopisa, a potom i prikaz sadržaja njegova prvog broja.

O nastanku časopisa *Školski knjižničar*

U drugoj polovici 2020. godine na jednoj od sjednica Upravnog odbora *Hrvatske mreže školskih knjižničara* tadašnja tajnica Dejana Bedeković izložila je ukratko ideju o pokretanju mrežnoga časopisa ili bloga naziva *Školski knjižničar*, a Upravni odbor prihvatio je ideju zaključivši kako u narednom razdoblju treba dogovoriti uredništvo i odabrati najbolji način izlaženja. Do kraja ožujka naredne godine, kad se na sjednici spomenutoga tijela kao točka dnevnoga reda našlo pokretanje stručnoga časopisa s tematikom školskih knjižnica, obavljen je niz neformalnih konzultacija između tadašnjeg predsjednika Josipa Strije, tajnice Dejane Bedeković i autora ovih redova o budućnosti samog pothvata. Ti su razgovori, vođeni različitim kanalima komunikacije, rezultirali novim idejama i promišljanjima koji su doveli do zaključka kako bi razvoj ideje trebao nastaviti voditi Bojan Lazić, koji bi se u trenutku pokretanja časopisa našao u ulozi glavnog urednika.

Nakon spomenute sjednice iz ožujka 2021. godine Upravni odbor usvojio je ideju o pokretanju časopisa, koja se temeljila na detaljno razrađenom prijedlogu. Lazić je u tom prijedlogu napomenuo kako je spreman prihvatiti se uloge glavnog urednika i voditelja projekta ili prepustiti navedenu ulogu nekom drugom, ako se zaključi kako postoji osoba koja bi to vodila daleko bolje. Ističući neiskustvo, svakako je naveo nužnu suradnju svih članova Upravnog odbora kako bi ideja bila realizirana što je moguće kvalitetnije. Pojasnio je kako prednost daje izrazu u obliku časopisa, za razliku od bloga koji je manje formalan medij, dok su kao prednosti časopisa istaknute razvoj struke, promidžba udruge i jačanje njezine vidljivosti, mogućnost kolegicama i kolegama za plasiranje svojih ideja, primjera dobre prakse, kao i ohrabrivanje njihove stručne i znanstvene produkcije. Predviđeno je da časopis bude u elektroničkom obliku, prije svega zbog ekonomičnosti, ali i jednostavnije dostupnosti javnosti.

Promišljalo se i o odgovarajućem nazivu časopisa. No, najizgledniji je naziv bio upravo sadašnji jer u žižu stavlja upravo školske knjižničare kao nositelje djelatnosti školskih knjižnica, radeći time jasnu distinkciju u odnosu na ostale vrste knjižnica i povezujući knjižničarstvo s odgojno-obrazovnom djelatnošću čiji su školske knjižnice neodvojiv dio. Drugi je prijedlog bio *Mreža*, čime bi se jasno ukazivalo na to „čiji“ je časopis, ali problem je bio u tome što riječ „mreža“ više upućuje na internet nego na mrežu knjižničara. Stoga bi prošireni oblik ovoga prijedloga bio *Mreža knjižničara*, koji opet ne ukazuje dovoljno na školske knjižničare. Treći bi oblik ovoga naziva glasio *Mreža školskih knjižničara*, čime bi se upućivalo i na struku i na Hrvatsku mrežu školskih knjižničara, ali naziv bi sam po sebi bio relativno dugačak. Ideja o imenu *Knjižničari*, koja bi se također vezala uz naziv nakladnika časopisa, jer to je službeni skraćeni naziv HMSK-a, također nije prihvatljiva jer to bi se ime tek neznatno razlikovalo od naziva već postojećeg časopisa. Među posljednjim prijedlozima bili su *Školsko knjižničarstvo* i *Školska knjižnica*. Prvi jasno aludira na struku kojoj je časopis namijenjen, ali zanemaruje knjižničara kao njezina nositelja, dok drugi na neki način obuhvaća i struku i djelatnika, ali ponovno se gubi na osobnosti. Tako je zaključeno da prvi prijedlog doista najbolje opisuje cilj i svrhu novoga časopisa.

Glede sastava uredništva jedna od ideja bila je da ga čine članovi Upravnog odbora HMSK-a, dok je drugi prijedlog bio da ovo tijelo bude svojevrstan nadzorni organ radu uredništva, a da se u uredništvo pozovu kolegice i kolege za koje se bude smatralo da bi mogli pridonijeti kvaliteti časopisa svojim dosadašnjim iskustvima u uređivanju, znanstvenoj i stručnoj produkciji i slično. Odmah se promišljalo i o vizualnom identitetu časopisa, uz pretpostavku da je neophodno osmisliti izgled unutarnjeg sadržaja (oblik numeracije, margine, stupci, font itd.) te vizualne elemente koji bi podrazumijevali logotip časopisa, boje i druga grafička rješenja, oblikovanje teksta u profesionalnom alatu i druge detalje grafičkog uređivanja kojima bi se bavila jedna osoba u uredništvu.

Premda je ideja još uvijek bila u začetku, promišljanja o ozbiljnim potezima, iako ambiciozna, od početka su prisutna. Tako se promišljalo i o mogućnostima za sufinanci-

ranje časopisa od strane nadležnih ministarstava, što bi podrazumijevalo njegov pretežno znanstveni karakter, ali i o uvrštavanju u baze podataka, prije svega u HRCĀK. Od početka je postojala ideja da časopis bude u otvorenom pristupu, orijentiran prije svega na školske knjižničare, a potom i na širu knjižničarsku i odgojno-obrazovnu zajednicu, odnosno sve one koji na bilo koji način svoj rad mogu dovesti u vezu sa školskom knjižnicom. Časopis ne bi bio otvoren samo za članove HMSK-a, već bi dobrodošli kao suradnici bili svi koji se prepoznaju u ciljevima časopisa. Predložena je i struktura časopisa koji bi bio podijeljen na stalne i povremene rubrike, a stalne bi bile imenovane prema djelatnostima školskih knjižnica iz odgovarajućeg standarda, uz koje bi se našla i rubrika koja bi obuhvaćala sve informacije koje se ne mogu podvesti pod ostale tri. Za svaku bi rubriku bio zadužen po jedan član uredništva. U početku časopis ne bi bio tematiziran, dok se kasnije može promišljati i o tematskim brojevima. Kako priprema časopisa podrazumijeva dosta posla, ideja je bila da godišnje bude objavljen samo jedan broj. U tom se trenutku još uvijek dvojilo o tome u kojem bi razdoblju godine bilo najbolje objaviti broj, ali kao najizgledniji trenutak pokazao se kraj nastavne godine.

Među najvažnijima pojavila se i ideja o angažmanu. Pretpostavljalo se da je organizacija rada podrazumijevala inkorporiranje puno suradnika, među kojima su članovi uredništva, tim lektora i korektora, recenzenata i drugih. Kako u trenutku stvaranja ideje nisu bile izgledne ikakve šanse za pribavljanje financijske potpore za rad časopisa, predloženo je da rad svih suradnika bude zasnovan na *pro bono* angažmanu, čega bi se svjesno morali prihvatiti svi. Ipak, zaključeno je kako se mora pronaći odgovarajući modus satisfakcije za angažirane suradnike, ili u vidu odgovarajuće potvrde o obavljenim poslovima ili, eventualno, u vidu oslobađanja od plaćanja članarine u udruzi. Druga značajna ideja, koja bi mogla predstavljati svojevrsnu prepreku, bila je ideja o smještaju časopisa. Opet gledano s financijske strane, bilo je bitno pronaći odgovarajuću platformu na koju se časopis može smjestiti, a da je način smještaja i upravljanja sadržajem dugoročno održiv. Treća značajna ideja odnosila se na oblikovanje časopisa te je zaključeno kako je potrebno voditi se postojećim primjerima dobre prakse, kao i smjernicama Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih te Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Oblikovanje samog časopisa svakako bi trebalo propisati i u obliku ujednačenih smjernica.

Ozbiljan časopis zahtijeva ozbiljan pristup u svim segmentima nakladništva, pa se tako promišljalo i o dodjeli ISSN broja, registraciji pri Hrvatskoj gospodarskoj komori te Agenciji za elektroničke medije. Do kraja je zaključeno kako je samo prva stavka neophodna, dok se druge ne odnose na pokretanje časopisa u našem slučaju.

Na sjednici u listopadu Upravni odbor sve je navedene ideje načelno prihvatio. Definiran je naziv časopisa, glavni urednik i članovi uredništva, grafičko oblikovanje identiteta časopisa, nazivi rubrika, učestalost izlaženja, tim recenzenata, raspisivanje natječaja orijentiranog prema knjižničarskoj zajednici za tim lektora i korektora, pozivanje na pisanje radova te preporuka za prvi broj i smještanje časopisa na mrežnim stranicama HMSK-a. U međuvremenu se kao najveći problem pojavilo pitanje smještaja časopisa u mrežnom prostoru pa se među idejama pronašao i smještaj na CAR-Net-ovim poslužiteljima (GIS - Gostujući informacijski servis), koji je ipak, zaključeno je kasnije, bio neizvediv. Jedan je od prijedloga bilo i postavljanje časopisa na platformi *Google Sites* ili nekoj drugoj koja podrazumijeva besplatno korištenje, kao i promišljanje o otvorenom sustavu za časopise (OJS - *Open Journal System*) preko platforme HRCĀK. Postojali su, tako, trenutci intenzivna promišljanja, kao i trenutci latencije, sve do svibnja 2025. godine, kad je budući glavni urednik ponovno inicirao konačan pristup realizaciji projekta i kad je Upravni odbor iznio niz zaključaka o konkretnim potezima za početak poslova na usustavljanju časopisa. Tako je utvrđeno pristupanje pokretanju časopisa u digitalnoj verziji, diferencirano uredništvo (radi približavanja standardima platforme HRCĀK), uključivanje predstavnika akademske zajednice, model objavljivanja, stalne i povremene rubrike, predstavljanje časopisa javnosti putem mrežnoga seminara, održavanje internog sastanka radi dogovora o podjeli zaduženja te kontinuitet izlaženja bez obzira na broj radova. Nakon toga glavni je ured-

nik izradio projektni prijedlog za časopis *Školski knjižničar* koji je, pored usklađenosti s ciljevima i djelatnosti Hrvatske mreže školskih knjižničara, definirao i način formiranja suradničkih timova, gdje je predviđeno plasiranje javnog poziva unutar knjižničarske i odgojno-obrazovne zajednice za prikupljanje informacija o zainteresiranim potencijalnim članovima timova (uredništvo, lektori/korektori, baza recenzenata, ostali). Predviđen je i hodogram aktivnosti, koji je podrazumijevao imenovanje glavnog urednika, predstavljanje časopisa javnosti, okupljanje tima suradnika, usustavljanje poslova, poziv za prikupljanje članaka za prvi broj, objavljivanje prvog broja, predstavljanje časopisa na Proljetnoj školi školskih knjižničara te kontinuirano izlaženje časopisa nadalje. Tako je Upravni odbor *Knjižničara* usvojio projektni prijedlog i uputio ga Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih na verifikaciju te imenovao glavnog urednika. Spomenutu je verifikaciju Ministarstvo, uz prethodnu suglasnost Agencije za odgoj i obrazovanje, uputilo tijekom srpnja 2025. godine, čime više nije bilo nikakvih prepreka za realizaciju projekta.

Od imenovanja glavni je urednik, uz kontinuiranu konzultaciju s dr. sc. Josipom Strijom, započeo intenzivno raditi na izradi odgovarajućih smjernica. Rezultat su ove suradnje smjernice za autore, uredništvo i recenzente, koje su obuhvatile detaljne informacije i upute za sve tri skupine suradnika. Usporedo s navedenim u javnost je pušten i javni poziv za prikupljanje informacija o zainteresiranim suradnicima, nakon čega je uslijedio i prijedlog za članove pojedinih timova. Oformljeno je uredništvo, Savjetodavni odbor, tim lektora i korektora te baza recenzenata. Sveučilišni profesori i odabrani djelatnici iz sustava knjižničarstva iz Hrvatske i inozemstva, kao i viša savjetnica za stručne suradnike knjižničare Adela Granić, pozvani su kao članovi Savjetodavnoga odbora, što su velikodušno prihvatili. Podrška je zatražena i od savjetnica za stručne suradnike knjižničare u Agenciji za odgoj i obrazovanje, a otvorenu, nedvosmisleni i snažnu podršku pružila je već spomenuta savjetnica Granić. Usustavljeni su kanali komunikacije, potrebni obrasci za prijavu rukopisa, recenzije i ostali obrasci te je utvrđen sustav pohrane i mehanizam manipuliranja pristiglim rukopisima i ostalom dokumentacijom, kao i način obavještanja javnosti o novostima. Pokrenuta je i mrežna stranica časopisa te održani prvi sastanci uredništva. Predložene članove uredništva i tim lektora i korektora Upravni odbor Hrvatske mreže školskih knjižničara službeno je imenovao na sjednici krajem listopada 2025. godine.

U prvom mandatu, pri osnutku časopisa i njegovu prvom broju, uredništvo čine sljedeći članovi:

- Bojan Lazić, glavni urednik
- dr. sc. Josip Strija, zamjenik glavnog urednika i grafički urednik
- Nataša Mesić Muharemi, izvršna urednica za rubriku Odgojno-obrazovna djelatnost
- dr. sc. Alta Pavin Banović, izvršna urednica za rubriku Stručna knjižnična djelatnost
- Jelena Cvrković, izvršna urednica za rubriku Kulturna i javna djelatnost
- Draženka Stančić, izvršna urednica za rubriku Ostalo
- Dejana Bedeković, urednica zadužena za klasifikaciju
- Tihomir Dunđerović, urednik zadužen za mrežne stranice
- Mira Barberić, urednica
- Ana Bunčić, urednica
- Iva Dužić, urednica
- Marija Bratonja, urednica
- Iva Grković, urednica.

Tim lektora i korektora čine sljedeći članovi: Darija Benaković, Kristina Varda, Nataša Domjanović, Helena Barić Karajković, Amneris Ružić Fornažar, Tanja Konforta i Iva Pavušek Rakarić. Lektura dijelova napisanih engleskim jezikom povjerena je Viktoriji Tomšić. Savjetodavni odbor čine pozvani sveučilišni djelatnici te djelatnici iz područja knjižničarstva iz Hrvatske i zemalja okružja, kao i viša savjetnica za stručne suradnike knjižničare Adela Granić iz Agencije za odgoj i obrazovanje. Bazu recenzenata čine

prijavljeni i pozvani sveučilišni djelatnici te stručni suradnici knjižničari iz Republike Hrvatske i inozemstva, među kojima su najbrojniji oni s višim stručnim zvanjima.

O prvom broju *Školskog knjižničara*

Dug je bio put do prvog broja. S odmakom vremena i trenutačnim statusom časopisa lako bi se dalo zaključiti kako je prvi broj mogao ugledati svjetlost dana i nešto ranije. No, kao što stara izreka kaže, *tko zna zašto je to dobro*.

Pred čitateljima se, dakle, nalazi prvi broj *Školskoga knjižničara*, stručnoga časopisa iz područja školskoga knjižničarstva. Pri objavi poziva za prikupljanje priloga za prvi broj članovi uredništva doista su bili optimistični. Ipak, i pored optimizma u zraku se nazirala određena neizvjesnost, a glavna je nedoumica bila hoće li kolegice i kolege prepoznati pothvat na isti način kako ga je uredništvo zamislilo. Na opće zadovoljstvo svih, uvjereni smo, prvim su brojem ostvareni očekivani ishodi pokretanja časopisa i vjerujemo kako će upravo sadržaj ovoga izdanja biti prepoznat kao kvalitetan te poslužiti kao odskočna daska i poticaj svima koji se za ovu godinu nisu dovoljno ohrabрили poslati svoj prilog, da to učine već kod prikupljanja priloga za sljedeći, drugi broj.

Pored ovoga **uvodnika**, koji je ovom prilikom razumljivo opsežniji od očekivanog, na samom će početku prvog broja čitatelji moći pročitati riječi ohrabrenja naše više savjetnice za stručne suradnike knjižničare, gospođe Adele Granić. Savjetnica pokretanju časopisa pruža nedvosmislenu podršku od začetka ideje, a svoje je misli pretočila u kratki uvodnik iza uvodnika nazvan *Školski knjižničar: glas koji se treba čuti*. Radi se o spletu njezinih misli kojim je u tekst pretočila brojne naše dosadašnje razgovore o pokretanju časopisa i njezine poticaje da prvi broj što prije ugleda svjetlost dana, ali i riječi podrške svim kolegicama i kolegama čiji će tekstovi krasiti njegove stranice jer, po njezinim riječima, *ovaj časopis neće živjeti bez vas*. Uz uvodnik i riječi naše savjetnice, nismo mogli izostaviti ni tekst o nastanku Hrvatske mreže školskih knjižničara, nakladniku časopisa, a iz čijeg bi pera mogli poteći povijesni zapisi o stvaranju udruge do njezine prve predsjednice, Ivane Vladilo. Prve nagovještaje buduće udruge dala je diskusijska grupa *knjiznicar* na pružatelju usluga Yahoo, koja je vremenom prerasla u ideju o osnivačkoj skupštini i rezultirala brojnim projektima koji su, prije svega, podrazumijevali mrežnu suradnju stručnih suradnika knjižničara iz svih hrvatskih krajeva, pa i izvan granica Republike Hrvatske, o čemu svjedoči Ivanin tekst *Od mrežnog raspravišta (diskusijske grupe), preko netgrupe do Hrvatske mreže školskih knjižničara*.

Kako je časopis koncipiran u sustavu recenziranih rubrika imenovanih prema formalnim djelatnostima stručnih suradnika knjižničara navedenih u Standardu za školske knjižnice, uz nerecenziranu rubriku koja obuhvaća razne značajne informacije za samu struku, ali izvan strukture znanstvenih i stručnih rukopisa, slijedi pregled radova naših kolegica i kolega čiji su rukopisi prihvaćeni za objavljivanje u prvom broju *Školskoga knjižničara*. Tako je rubrika Odgojno-obrazovna djelatnost brojem priloga najopsežnija, što ujedno odgovara propisanom udjelu odgojno-obrazovnoga rada stručnih suradnika knjižničara. U toj se rubrici nalazi sedam članaka, od kojih je šest stručnih i jedan izvorni znanstveni rad. Rubrika Stručna knjižnična djelatnost broji tri članka u formi stručnih radova, dok rubrika Kulturna i javna djelatnost broji njih dva u istoj formi. U rubrici Ostalo nalazi se ukupno šest priloga, među kojima su po dva prikaza knjige i izvješća o uspjesima stručnih suradnika knjižničara te po jedno izvješće s konferencije i memorabilija.

U radu *Pet godina Lektire na mreži u školskim knjižnicama – kreativnost, suradnja i digitalni alati kao novi pristup čitanju lektirnih djela* autori Tanja Kolar Janković i dr. sc. Josip Strija analiziraju petogodišnje rezultate projekta *Lektira na mreži* i vrednuju učinkovitost suradničkog modela školskih knjižničara i nastavnika u digitalnoj obradi lektirnih djela. Vrijednost ovoga rada, uz vrlo jasan prikaz dosadašnjih aktivnosti, ogleda se i u činjenici kako je ovakav model rada moguće primijeniti i pri realizaciji drugih sličnih projektnih ideja, dok je prikaz uloge školskih knjižničara kao nositelja pedagoških inovacija nemjerljiv. U priču o primjeni umjetne inteligencije u radu *Nas-*

tava bez ChatGPT-ja, da ili ne? dovodi nas Jelena Cvrković, koja je ispitala razinu poznavanja i korištenja umjetne inteligencije te stavove učitelja, stručnih suradnika i učenika svoje škole o njezinoj primjeni u obrazovanju, osvrćući se posebno na veliki jezični model ChatGPT. Ovim je školskim istraživanjem autorica utvrdila visoku razinu poznavanja i korištenja alata umjetne inteligencije kod svih ispitanika, s tim da učenici pokazuju veću znatizeljlu i učestalije korištenje ChatGPT-ja. Zajednički rad priredile su Gorana Hasel i Darija Benaković oblikujući ga pod naslovom *Školski projekti kao oblik suvremena poučavanja*. U radu su progovorile o projektima koji potiču istraživačko učenje i suradnju učenika povezujući navedeno s konkretnim primjerima u svojim školama predviđajući kako sadržaj rada može biti izvrstan vodič drugima pri organizaciji i realizaciji školskih projekata. *Knjižnica: portal koji aktivira tvoju supermoć* rad je Suzane Pracać kojim je, prikazom aktivnosti u svojoj školi, nastojala predstaviti ulogu školske knjižnice koja suradnjom s različitim učiteljima, stručnim i vanjskim suradnicima može imati važnu ulogu kao prostor učenja, čitanja, emocionalnoga razvoja, kreativnosti te razvoja informacijske i digitalne pismenosti. Prikazane aktivnosti temeljene su na iskustvenom učenju, integriranom i međupredmetnom pristupu, projektnom radu, elementima igrifikacije i poticanju kreativna izražavanja učenika, a autorica također predviđa mogućnost da prikazane aktivnosti posluže kao model drugim školskim knjižničarima. O suradnji između stručnih suradnika, knjižničara i psihologa, u radu *Poticanje socijalno-emocionalnog razvoja učenika mlađe školske dobi suradničkim radom školskog knjižničara i školskog psihologa* progovaraju Nikolina Sabolić i Valentina Galinec. Njihova je namjera bila prikazati primjer programa za poticanje socijalnog i emocionalnog razvoja djece koji se ostvaruje suradnjom dva stručna suradnika uz *brain gym* vježbe, što rezultira jačanjem empatije, osnaživanjem slike o sebi te usvajanjem pozitivna stava prema čitanju i slušanju priča. Prikazani primjeri na jednak se način mogu provoditi kao dio redovitog odgojno-obrazovnog rada stručnog suradnika knjižničara, ali i kao dio školskog preventivnog programa koji provodi stručni suradnik psiholog. Vrlo zanimljiv spoj čitanja i prostora u otvorenoj prirodi prikazuje Marija Bratonja u svojem radu *Šumska pedagogija kao alat poticanja čitanja*. Povezujući šumsku pedagogiju, kao oblik valdorfskog pristupa odgoju i obrazovanju, s čitanjem, autorica praktičnim primjerima dokazuje kako prirodno okruženje može obogatiti proces čitanja i učenja. O razvoju čitalačkih afiniteta i ljubavi prema knjizi i čitanju govori i rad Nensi Čargonja Košuta naziva *Naša mala knjižnica: čitalački projekt za koji se traži „karta više“*. O nadasve poznatom projektu u školskoknjižničarskim krugovima autorica govori s aspekta njegove uspješne petogodišnje provedbe u svojoj školi te metodama i aktivnostima kojima se u projektu uspješno potiče učenička unutarnja motivacija, čime se, po njezinim riječima, ovaj projekt nametnuo pred ostalima.

Vrlo zanimljiv i nadasve koristan prikaz istraživanja o obavljanju više različitih radnji tijekom mrežnih seminara stručnih suradnika knjižničara u Hrvatskoj daju Josip Strija i Tanja Kolar Janković u izvornom znanstvenom radu naziva *Jesmo li zaista prisutni? – višezadaćnost školskih knjižničara tijekom mrežnih edukacija*. Provodeći istraživanje u kojem je sudjelovalo 277 stručnih suradnika knjižničara iz svih hrvatskih županija utvrdili su kako je višezadaćnost prvenstveno radno uvjetovana, a uz ostale nalaze vrlo je zanimljivo napomenuti kako su utvrdili da su razlike statistički značajne po dobi u gotovo svim aktivnostima, a razlike su uočljive i s obzirom na tip škole čiji su djelatnici. Kako se radi o prvoj sustavnoj empirijskoj analizi fenomena višezadaćnosti školskih knjižničara u hrvatskom kontekstu, zaključci istraživanja svrhoviti su, kako za unaprjeđenje prakse stručnog usavršavanja tako i za potencijalne buduće analize. Kombinirajući obvezu izrade službenog dokumenta knjižnice i umjetnu inteligenciju, Bojan Lazić u radu naziva *Izrada Smjernica za izgradnju i upravljanje fondom školske knjižnice uz uporabu umjetne inteligencije: primjer iz prakse* daje uvid u pristup koji dosad nije zabilježen u literaturi. Prikazujući primjer izrade navedenih smjernica na temelju dostupnih podataka i uz uporabu generativnih jezičnih modela, autor prikazuje uspješan postupak izrade neophodna knjižničnog dokumenta, propitujući ujedno etičku opravdanost opisanog pristupa i predviđajući mogućnosti za motivaciju sustručnjaka za primjenu opisanog načina u svojem praktičnom radu, ili iznalaženju

novih inovativnih pristupa temeljenih na opisanom postupku. U radu *Knjižnice kao prostori otpora i dijaloga* Gordana Rešicki Degoricija otkriva kako knjižnice nisu neutralne institucije, nego aktivni društveni akter u očuvanju ljudskosti, kulturnog identiteta, kritičkog mišljenja i demokratske kulture, uz poseban naglasak na školsku knjižnicu kao prostor empatije, kreativnosti i solidarnosti. Autorica rad temelji na interdisciplinarnom pristupu koji povezuje knjižničarstvo, povijest, književnost, umjetnost i sociologiju analizom studije slučaja i refleksijom osobne prakse.

S ciljem osvješćivanja važnosti suvremene poezije za djecu i mlade, ukazivanja na njezinu nedostatnu zastupljenost i javno vrednovanje te informiranjem stručne zajednice o postojanju festivala koji, u suradnji umjetničke udruge i odgojno-obrazovne ustanove, nosi velik razvojni potencijal, Iva Dužić priredila je rad naziva *Pregled i promicanje suvremene hrvatske poezije za djecu i mlade*. Ciljevi rada dokazani su izdvajanjem relevantnih informacija o suvremenoj dječjoj poeziji, njezinoj zastupljenosti na popisima djela za cjelovito čitanje te predstavljanjem pjesničkog festivala koji ima razvojni potencijal promicati dječju poeziju na razini cijele Hrvatske. *Školski listovi s aspekta školskog knjižničara* rad je Ivane Rakonić Leskovar i Anite Drenjančević u kojem autorice prikazuju važnost školskih listova, njihovo stvaranje i realizaciju te utjecaj na odgojno-obrazovni proces viđen očima stručnih suradnika knjižničara. Teorijsku podlogu autorice uspješno potkrepljuju primjerima iz vlastite prakse i predviđaju sadržaj rada kao izvrsno polazište budućim pokretačima časopisa ili kao poticaj za usavršavanje postojećih časopisa, posebno se osvrćući na usporedbu i značaj tiskanih izdanja u odnosu na digitalne inačice.

Premda rubrika Ostalo donosi nerecenzirane radove, čitateljima će doista biti zanimljivo provjeriti i kakve se informacije ovdje kriju. Tako su dvije zanimljive knjige prikazane u prvom broju *Školskoga knjižničara*. Prva je od njih knjiga *Pisani svijet*, čiji je prikaz priredila Snježana Kovačević, dok je drugi za knjigu *Iritantni kolege* pripremila Jelena Vlašić Ledenko. Vrlo zanimljive i korisne informacije o **22. Međunarodnoj konferenciji Bibliotekarskog društva Srbije, s posebnim osvrtom na sudjelovanje hrvatskih knjižničara** donosi Bojan Lazić. Nadalje, viša savjetnica za stručne suradnike knjižničare pri Agenciji za odgoj i obrazovanje Adela Granić iznosi podatke o stručnim suradnicima knjižničarima koji su u listopadu 2025. godine nagrađeni godišnjom nagradom Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih za najuspješnije odgojno-obrazovne djelatnike u protekloj školskoj godini, u prikazu naziva *Knjižničari - neupitni nositelji obrazovne izvrsnosti: povodom dodjele nagrada Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih za najbolje odgojno-obrazovne djelatnike u školskoj 2024./2025. godini*. Tu je i prikaz podataka o stručnim suradnicima knjižničarima koji su tijekom 2025. godine napredovali u više stručno zvanje, položili stručni ispit pri Agenciji za odgoj i obrazovanje ili pri Ministarstvu kulture i medija te o onima koji su eventualno stekli znanstveni naziv, a koji je priredio glavni urednik temeljem podataka koje su kolegice i kolege svojevrijedno dostavili nakon javnoga poziva. Na koncu, premda se radi o neveselim informacijama, Milojka Rataić i Snježana Kovačević priredile su i sjećanje na nedavno preminulu kolegicu pod naslovom *In memoriam - Barbara Ivčec*.

Pred vama je prvi broj časopisa *Školski knjižničar* - rezultat entuzijazma, predanosti i zajedničkog rada brojnih suradnika koji su svoje znanje, iskustvo i vrijeme utkali u temelje ovoga izdanja. Raznolik i sadržajno bogat, ovaj broj donosi niz kvalitetnih i korisnih tekstova, oblikovanih zahvaljujući predanu radu uredništva, lektora i korektora, recenzenata te, ponajprije, autora koji su prepoznali važnost ovakve publikacije i odlučili joj dati svoj doprinos.

Svjesni smo da će pozorno čitateljsko oko možda uočiti i poneki nedostatak - jezični, stilski ili stručni. Upravo zato otvoreno i s povjerenjem pozivamo na vaše osvrte, prijedloge i dobronamjerne kritike. Vjerujemo da samo zajedničkim promišljanjem i suradnjom možemo razvijati ovaj časopis, ali i snažiti struku školskog knjižničarstva te dodatno isticati važnost i doprinos stručnih suradnika knjižničara u odgojno-obrazovnom i knjižničnom sustavu Republike Hrvatske.

Radujući se zajedno s vama izlasku ovoga prvog broja, s jednakim entuzijazmom i hrabrošću započinjemo i rad na sljedećem.